

PROTOKOL O KONTROLE**Kontrolní orgán:**

Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého, se sídlem Veleslavínova 18, 702 00 Ostrava (dále jen „OBÚ“).

Pravomoc OBÚ k výkonu kontroly je stanovena § 18 odst. 1 a 2 zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 157/2009 Sb.“), § 6 odst. 1 věta první a § 41 odst. 1 písm. a) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon Č. 61/1988 Sb.“).

Kontrolující:

[REDAKCE] - obvodní báňský inspektor, sl. průkaz č. 110561476

DIAMO s.p., o.z. ODRA	
podatelna	do5!o
14. 01. 2021	
i-j J>no1	oIWT W7 Á7 I

Kontrolovaná osoba:

DIAMO, státní podnik, se sídlem Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem, IČ: 00002739, **odštěpný závod ODRA**, se sídlem Sirotní 1145/7, Vítkovice, 703 00 Ostrava (dále také „organizace“)

Kontrola byla přítomen tento zaměstnanec kontrolované osoby:

[REDAKCE] - vedoucí odštěpného závodu, Č. OP: [REDAKCE] M (zplnomocněn k zastupování organizace)

[REDAKCE] - vedoucí odboru sanací úložných míst těžebních odpadů, č. OP: [REDAKCE]

Předmět kontroly:

Při kontrole provedené ve dne **14.12.2020** na odvalu Heřmanice - úložném místě těžebního odpadu bylo zjišťováno, jak organizace plní povinnosti stanovené těmito právními předpisy:

- Zákon č. 157/2009 Sb.
- Vyhláška č. 428/2009 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o nakládání s těžebním odpadem (dále jen „vyhláška č. 428/2009 Sb.“)
- Vyhláška Č. 429/2009 Sb., o stanovení náležitostí plánu pro nakládání s těžebním odpadem včetně hodnocení jeho vlastností a některých dalších podrobností k provedení zákona o nakládání s těžebním odpadem (dále jen „vyhláška č. 428/2009 Sb.“)
- Zákon Č. 61/1988 Sb.
- Vyhláška Č. 26/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 26/1989 Sb.“)
- Vyhláška č. 51/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při úpravě a zušlechťování nerostů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 51/1989 Sb.“)

Zahájení kontroly:

Prvním kontrolním úkonem, kterým byla kontrola zahájena, bylo doručení oznámení OBÚ zn, SBS 40556/2020/OBÚ-05/3 ze dne 22.10.2020, o zahájení kontroly. Oznámení o zahájení kontroly bylo kontrolované osobě doručeno dne 26.10.2020.

Poslední kontrolní úkon před protokolem:

Posledním kontrolním úkonem provedeným před vyhotovením protokolu byla kontrola zajištěné dokumentace na OBÚ. Poslední kontrolní úkon byl proveden dne 7.1.2021.

Kontrolní zjištění:

A. Kontrola opatření uložených při předcházející kontrole:

BILjDředcházeící kontrole vykonané dne 19.7.2019 obvodními báňskými inspektory OBÚ [redacted] byly u kontrolované osoby zjištěny tyto závady:

§ 19 odsL 1 písm. a) zákona č. 157/2009 Sb. - kterého se dopustili pracovníci společnosti ELVAC EKOTECHNIKA s.r.o. tím, že vstoupili bez souhlasu provozovatele úložného místa do prostoru úložného místa a termicky aktivní zóny. Vstup z jižního plata byl řádně označen tabulkou „Zákaz vstupu a jízdy jednostopých a dvoustopých vozidel po odvalu - Nebezpečí úrazu propadnutí do odvalu - Jedovaté plyny!“ a termicky aktivní zóna byla zabezpečena mobilním hrazením a výstražnými tabulkami „Nepovolaným vstup zakázán“ a „Nebezpečí výbuchu plynů“.

§ 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 157/2009 Sb. - kterého se dopustil neznámý pachatel tím, že vjel pásovým rypadlem bez souhlasu provozovatele úložného místa do prostoru úložného místa a termicky aktivní zóny. Vstup z jižního plata byl řádně označen tabulkou „Zákaz vstupu a jízdy jednostopých a dvoustopých vozidel po odvalu - Nebezpečí úrazu propadnutí do odvalu - Jedovaté plyny!“ a termicky aktivní zóna byla zabezpečena mobilním hrazením a výstražnými tabulkami „Nepovolaným vstup zakázán“ a „Nebezpečí výbuchu plynů“. Rovněž porušil provozní dokumentaci Dopravní řád po neveřejných komunikacích úložného místa těžebního odpadu odvalu Heřmanice PD_SP_01_04_004_17 2. vydání tím, k jízdě použil plochu úložiště mimo schválené účelové komunikace.

B. Kontrola dokumentace:

Při kontrole byla předložena a namátkově prohlédnuta tato dokumentace:

dle § 5 odst. 1 zákona č. 157/2009 Sb.

Kontrolovaná osoba předložila rozhodnutí o schválení plánu pro nakládání s těžebním odpadem na úložném místě - odval Heřmanice, č.j. SBS 29015/2020/OBÚ-05/6 ze dne 21.10.2020 za podmínky:

Nakládání s těžebním odpadem na úložném místě „odval Heřmanice“ je možné provádět organizací pouze v souladu s „Plán pro nakládání s těžebním odpadem na úložném místě - odval Heřmanice“ (Kruczek, říjen 2020).

Výsledek:

Kontrola plnění této podmínky rozhodnutí byla provedena v rámci fyzické kontroly pracoviště (viz níže).

V plánuje stanoven postup nakládání s těžebním odpadem:

Varianta A

Vytěžené kamenivo bude pásovými dopravníky transportováno k přepracování (snížení obsahu uhelné složky). Následně dílem odváženo mimo zájmové území odvalu k druhotnému využití jako certifikovaný stavební materiál dle zákona č.22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů v platném znění a zbytek bude využit jako původní sanační materiál pro konečnou modelaci terénu.

Varianta B

Deponovaný materiál bude bez úpravy ukládán do uzavřených kazet, které zamezí vzniku i přenosu termického procesu.

Z hlediska vlivů na životní prostředí je remodelace hlušiny optimálním řešením, neboť vlivy této staré ekologické zátěže jsou významné v důsledku jeho termické aktivity prokázané termickým monitoringem.

Varianta C

Hlušina termicky alterovaná, tj. zcela zbavená hořlavých složek bude použita (po případném vychlazení na předem určené ploše) jako izolační a stavební materiál pro sanaci, remodelaci a rekultivaci přímo v místě UMTO, popřípadě dle zájmu materiálově využita mimo ÚMTO jako plnohodnotné kamenivo.

Hlušina odvalu představuje sekundární produkt těžby uhlí a jako taková není považována za odpad dle zákona č.185/201 Sb., o odpadech v platném znění.

Systém staveništní dopravy bude realizován ve dvou oblastech. První oblastí jsou přepravní trasy uvnitř zájmového území tzn. v rámci vymezené plochy odvalu - zahrnuje všechny provozní trasy související s přepravou odtěžovaného materiálu z těžebních etáží k mobilním třídícím jednotkám (popř. úpravárenskému komplexu) a krátkodobým mezideponiím dochlazovaného či skládkovaného materiálu. Tato přeprava bude zajišťována pásovými dopravníky a nákladními automobily. Druhou oblastí je přeprava hlušiny mimo lokalitu ke konečnému odběrateli a bude řešena výhradně kolovou přepravou, tj. nákladními automobily. Převážná většina odtěženého materiálu bude přepravována po silnici 11/470 od odvalu směrem na Ostravu a dále směrem k silnici 1/58 a D1. Přibližně desetina bude odvážena opačným směrem po silnici 11/470 k Rychvald.

Plán dále obsahuje:

Technologický postup - pro odebírání a nakládání těžebního odpadu v severozápadní části úložného místa těžebního odpadu na odvalu Heřmanice zpracovaný [redacted] směnovým technikem a schválený [redacted] náměstkem r výrobu/techniku a ekologii dne 12.4.2019

Technologický postup - pro odebírání a nakládání těžebního odpadu v severní a střední části úložného místa těžebního odpadu Heřmanice zpracovaný Ing. Zdeňkem Ciglerem, vedoucím odboru sanací úložných míst těžebních odpadů a schválený Ing. Bronislavem Šrámkem, náměstkem pro výrobu, techniku a ekologii dne 11.9.2019

PROVOZNÍ ŘÁD PRO ODEBÍRÁNÍ A NAKLÁDÁNÍ TĚŽEBNÍHO ODPADU NA ÚLOŽNÉM MÍSTĚ TĚŽEBNÍHO ODPADU HEŘMANICE zpracovaný Ing. Zdeňkem Ciglerem, vedoucím odboru sanací úložných míst těžebních odpadů a schválený Ing. Bronislavem Šrámkem, náměstkem pro výrobu, techniku a ekologii dne 11.9.2019

DOPRAVNÍ ŘÁD PO NEVEŘEJNÝCH KOMUNIKACÍCH ÚLOŽNÉHO MÍSTĚ TĚŽEBNÍHO ODPADU ODVALU HEŘMANICE zpracovaný Miroslavem Sedlákem, směnovým technikem a schválený Ing. Bronislavem Šrámkem, náměstkem pro výrobu, techniku a ekologii dne 12.7.2019

Přílohou Plánu je „Aktuální monitorovací a vzorkovací plán“

1. Monitoring termické aktivity
2. Monitoring podzemních a povrchových vod
3. Monitoring ovzduší
4. Monitoring materiálů uložených na ÚMTO

Dále kontrolovaná osoba předložila „Zprávu o výsledcích monitorování a provozu úložného místa těžebního odpadu - odval Heřmanice“ zpracovanou [redacted] důlním měřičem a schválenou H [redacted] H vedoucím odštěpného závodu dne 1.12.2020. Cit. zpráva je zpracovaná v souladu s § 11 odst. 1 zákona č. 157/2009 Sb. a dle vyhlášky Č.428/2009 Sb.

V této zprávě je mj. uvedeno:

Vlastní činnost probíhá plně v souladu se schválenou dokumentací.

V roce 2019 probíhalo sekundární přepracování těžebního odpadu, odtěžování využitelného kameniva, budování oddělovací stěny zamezující přístup termické aktivity do nepostižených částí ÚMTO a následná remodelace terénu.

Vlastní realizace sanace odvalu spočívala v roce 2019 zejména v odtěžení těžebního odpadu ze severní Části odvalu, jeho přepravě k pásovým dopravníkům, kterými byl tento těžební odpad dopraven do „Zařízení pro homogenizaci hlušiny“ (dále jen Zařízení). V Zařízení došlo k vytrídění těžebního odpadu na jednotlivé velikostní frakce kameniva a k separaci hořlavých materiálů a k aulooxidačnímu procesu náchylných komponent (uhlí). Po zpracování těžebního odpadu v Zařízení následoval odvoz využitelného materiálu (kameniva a uhlí) mimo odval a zpětná přeprava nevyužitelného těžebního odpadu ze Zařízení na místo nového uložení na těleso odvalu. Opětovným ukládáním bude odval nově vytvarován a následně bude povrch odvalu rekultivován.

V roce 2019 bylo naloženo a dopraveno ke zpracování do Zařízení 1 012 664 tun těžebního odpadu. Na úložné místo těžebního odpadu (ÚMTO) Heřmanice bylo zpět vráceno 852 663 tun nevyužitelného těžebního odpadu.

Dále bylo odtěženo 60 325 tun těžebního odpadu z prostoru vzdušné stěny a do uvolněného prostoru bylo uloženo 65 953 tun výplňového materiálu - harmonizovaného stavebního výrobku skupiny kamenivo, bez hořlavých vlastností.

Na UMTO Odval Heřmanice a jeho širším okolí, celkem na šesti odběrových místech, byl v roce 2019 prováděn celoroční monitoring prašné depozice. Žádná z naměřených koncentrací prašné depozice nepřekročila limitní hodnotu 12,5 g/m²/l měsíc, stanovenou v souladu s nařízením vlády č. 429/2005 Sb., ve znění nařízení vlády Č. 60/2004 Sb.

Na ÚMTO Odval Heřmanice a v zastavěné oblasti, v zóně možného ovlivnění odvalem, bylo opakovaně provedeno sezónní 24 hodinové měření kvality vnějšího ovzduší (duben, srpen a listopad 2019), tj. monitoring imisí PAU, VOC, CO a SO₂, v rezidenční zástavbě také PM₁₀. Naměřené 24 hod. průměrné hodnoty koncentrací sledovaných látek byly orientačně porovnány s platnými limity uvedenými v zákoně č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a s referenčními koncentracemi vydanými Státním zdravotním ústavem ze dne 29. 4. 2013. Srovnání naměřených hodnot s legislativními limity pro zástupce PAU a VOC má pouze orientační charakter, vzhledem k tomu, že jednorázově naměřené průměrné denní hodnoty jsou srovnávány s limity ročními. Současně byly naměřené hodnoty vždy porovnány také s výsledky dosaženými na dalších třech imisních měřicích stanicích, které provozuje Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě na území města Ostravy. Stanovené limity pro CO, SO₂ a PM₁₀ nebyly v žádné z měřicích kampaní překročeny. Překročení limitu pro benzo(a)pyren (hlavní zástupce PAU) bylo na měřicích místech sledováno vždy současně s překročením limitu i na všech dalších sledovaných imisních měřicích stanicích na území Ostravy.

Zvýšená hodnota benzenu (hlavní zástupce VOC) byla na měřicích místech zaznamenána pouze při měřicí kampani v listopadu 2019, kdy bylo měřené období charakteristické zhoršením rozptylových podmínek (topná sezóna, pokles teplot a poklesem proudění větru). V únoru 2019 byl proveden termografický letecký monitoring ÚMTO Odval Heřmanice. Monitoringem byl zaznamenán postup termické aktivity ve východní hrázi nádrže K1 severním směrem, tj. k deponované vrácené hlušině.

Monitoring kvalitativního stavu povrchových a podzemních vod navazuje na stav z roku 2018. Výsledkem monitoringu bylo vyhodnocení zjištěných hodnot a jejich porovnání stavu 2018-2019. Dle zjištěných hodnot lze konstatovat, že ke konci roku 2019 převažoval setrvalý stav nebo mírný pokles kontaminace. Naměřené nadlimitní hodnoty byly stále u NH₄, Cl, SO₄, Cd, As a PAU. Jejich přítomnost je dlouhodobá a může být spojována s přítomností karbonské hlušiny a v minulosti s vypouštěnou fenol-Čpavkovou vodou do nádrží K1 a K2. Jemnozrnná frakce ze dna nádrže K1 byla částečně vymístěna a částečně soustředěna v jižní části nádrže K1. Po ovzorkování byla část odstraněna v souladu a s požadavky zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění, u zbytku se plánuje provedení hodnocení jeho vlastností z hlediska nebezpečnosti podle Zákona o odpadech.

Celkově lze stav na ÚMTO Odval Heřmanice hodnotit, vzhledem k rozsáhlé sanační činnosti, jako dynamický. Střední část ÚMTO je postižena rozsáhlým endogenním požárem, severní a východní část ÚMTO byla již zčásti sanována a zrekultivována. Západní část je ve stabilním termicky neaktivním stavu s lokálními rekultivačními zásahy, s významným podílem přirozené biologické sukcese.

Sanační činnost byla prováděna formou odtěžování a vymístování uloženého materiálu v západní části ÚMTO, kde se těžební práce orientují na vytvoření oddělovací vzdušné stěny k zamezení přestupu termické aktivity směrem k uzavřené skládce chemických odpadů.

Z hrázi nádrže K1 byla prováděna nakládka deponované hlušiny a transport do Zařízení, kde byla haldovina zbavována části hořlavých složek. Následně byl materiál zpětně využíván k terénním úpravám.

Vlivem nedostatečné kapacity kalového okruhu Zařízení byla společnost Ostravská těžební, a.s. vypouštěna do nádrže K3 jemnozrnná frakce, která sem byla dopravována hydraulicky.

Rekultivační činnosti budou prováděny až po stabilizaci a celkové eliminaci aktuálně probíhajícího termického procesu a definitivním vytvarování ÚMTO Odval Heřmanice.

Předložená Zpráva obsahuje písemné a grafické informace o výsledcích monitorování a o provozu úložného místa ke dni její zpracování a obsahuje náležitosti v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 vyhlášky č. 428/2009 Sb.

Na základě upozornění [REDAKCE] B HH předsedy představenstva společnosti Ostravská těžební a.s., kterou OBÚ zaevidoval pod Č.j. SBS 40556/2020 dne 19.10.2020, ve znění: „v souvislosti se zákonnou povinností předcházet poškození životního prostředí a učinit nezbytná opatření k odvrácení hrozby nebo zmírnění následků poškození životního prostředí dle § 19 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a v souvislosti s povinností předcházet ekologické újmě dle § 3 zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a její nápravě, ve znění pozdějších předpisů, Vám zasiláme materiály dokládající rozsáhlou kontaminaci lokality Úložného místa těžebního odpadu - odval Ostrava - Heřmanice, zejména v lokalitě kalové nádrže K1, kterou s.p. Diamo neposkytl v procesu kategorizace úložného místa těžebního odpadu přestože tyto informace byly hodnotiteli integrovaného rizika ÚMTO [REDAKCE] mimo jiné řediteli odštěpného závodu Odra (příloha 1 a 2 - dopisy ze dne 13.9.2019 a 7277,2979) detailně známi před zahájením procesu kategorizace“ byly na vyžádání OBÚ předloženy „Výsledky vzorkování podzemní a povrchové vody v místě a okolí odvalu v Ostravě-Heřmanicích, rok 2020“ zpracované odpovědným řešitelem [REDAKCE] a schválené

vedoucím odboru ekologie kontrolované osoby [REDAKCE] v listopadu 2020 (dále jen „Výsledky vzorkování 2020“), které jsou přílohou tohoto protokolu. OBÚ po seznámení se s Výsledky vzorkování 2020, zejména s jejími závěry a doporučeními má za to, že při nakládání s těžebním odpadem na úložném místě „odval Heřmanice“ nedochází ke zhoršování sledovaných parametrů podzemní a povrchové vody v místě a okolí odvalu v Ostravě-Heřmanicích.

Při kontrole předložené dokumentace nebyly shledány závady.

C. Fyzická kontrola pracovišť (důlních děl, zařízení, apod.)

Fyzická kontrola úložného místa těžebního odpadu „odval Heřmanice“ byla provedena dne 14.12.2020 za účasti výše uvedených fyzických osob.

Při kontrole úložného místa „odvalu Heřmanice“ byla prohlédnuta tzv. střední a severní Část odvalu a jižní část nádrže K1.

Fyzická kontrola byla zahájena na střední Části úložného místa, která je částečně termicky aktivní. Přístup na střední Část úložného místa je z ulice Orlovské. Na příjezdové cestě z ulice Orlovské je umístěna dopravní značka „Zákaz vjezdu motorových vozidel“ s dodatkovou tabulí „Mimo zaměstnance DIAMO s.p.“ a bezpečnostní tabulkou „Nepovolaným vstup zakázán“.

Na tuto příjezdovou cestu navazují jednotlivé účelové komunikace na úložném místě. Účelová komunikace vedoucí na střední část je zahrazena uzamykatelnou řetězovou závorou, která je trvale uzamčena s výjimkou vjezdu vozidel zaměstnanců DIAMO s.p.

Na střední části byla provedena kontrola termometrických sond, které zde byly zhotoveny v měsíci září 2020 a kontrola provedených zkušebních injektáží těžebního odpadu ve zkušebních polích 12A, 3A, 1 a 1A. Tyto zkušební injektáže byly realizovány v měsíci říjnu 2020 v termicky aktivní oblasti u východní a jihovýchodní hrany střední části.

Termicky aktivní oblast střední části úložného místa je řádně ohraničena mobilním hrazením, které je zhotoveno z dřevěných desek s výstražnými červenobílými pruhy. Na tomto hrazení jsou upevněny výstražné tabulky „Nepovolaným vstup zakázán“ a „Nebezpečí výbuchu plynů“.

Ze střední části úložného místa byla také provedena vizuální kontrola provádění nakládky a přemísťování těžebního odpadu v severní části úložného místa.

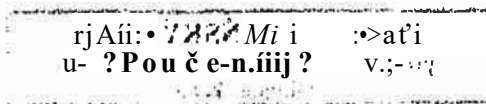
Následně byla provedena kontrola v jižní části nádrže K1. V této Části nádrže K1 je vytvořena dočasná mezideponie jemnozmné frakce, která byla postupně odebrána a přemísťována ze dna severní části nádrže K1.

Kontrola dále pokračovala v severní části úložného místa, kde bylo kontrolováno uložení jemnozrné frakce v nádrži K3. Jemnozrná frakce byla do nádrže K3 v minulosti společností Ostravská těžební, a.s. vypouštěna do nádrže K3 z důvodu nedostatečné kapacity kalového okruhu Zařízení. Jemnozrná frakce byla do nádrže K3 dopravována hydraulicky. Následně byla v severní části úložného místa provedena kontrola severních svahů, které jsou již definitivně vytvarovány a je zde provedena částečná biologická rekultivace v ploše cca 2 ha. Tato plocha je zatravněna a bude zde, dle sdělení zástupců kontrolované osoby, následně provedena výsadba keřů a dřevin v souladu s projektem komplexního řešení sanace a rekultivace střední a severní části.

Fyzickou kontrolou úložného místa nebyly zjištěny žádné závady.

Zjištěné závady a uložení správních trestů:

Při kontrole nebyly zjištěny závady. Sankce nebyly v průběhu prověrky uděleny.

Námítky proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kóritrble může kontrolovaná osoba podle § 13 odst. 1 zákona č. 255/201 Sb. podat **kontrolnímu, orgánu**, v lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole.

Dle § 13 odst. 2 zákona č. 255/2012. Sb. se námj|kg **podávají** gis mně. Musí z nich být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění sňěrují a musí obsahovat Odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním.

Datum vyhotovení protokolu:

Tento protokol byl vyhotoven na OBÚ dne 11.1.2021.

Podpis kontrolujícího:

